

วิสาหกิจชุมชนรักษ์แพะบางบัวทอง ผู้เปลี่ยนสิ่งที่สังคมรังเกียจสู่ผลิตภัณฑ์ Hi-end

โดย กรมปศุสัตว์

“

จังหวัดนนทบุรีเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร พื้นที่ทางการเกษตรจึงเปลี่ยนเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์เป็นอาชีพดั้งเดิม จากเลี้ยงปศุสัตว์แบบธรรมชาติ จึงต้องหันมาเลี้ยงแบบยีนโรง แต่การไม่มีระบบการจัดการที่ดี เป็นวิธีการเลี้ยงที่ไม่ถูกหลักการสุขาภิบาลฟาร์ม ส่งผลให้มีผู้ร้องเรียนอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นกรมปศุสัตว์จึงดำเนินโครงการ ตั้งแต่การให้คำปรึกษา ปรับปรุงแก้ไข พัฒนา และวางระบบบริหารจัดการฟาร์มเพื่อให้ฟาร์มของเกษตรกรในพื้นที่เป็นฟาร์มมาตรฐาน ทำให้น้ำนมมีคุณภาพเพิ่มรายได้ให้น้ำนมดิบ นอกจากนี้ยังมีการนำน้ำนมแพะแปรรูปเป็นนมพาสเจอร์ไรท์ และการแปรรูปน้ำนมแพะส่วนเกินมาใช้เป็นส่วนผสมหลักของเครื่องสำอาง เพื่อเพิ่มมูลค่าน้ำนมแพะอีกช่องทางหนึ่ง จนได้รับการรับรองจากองค์การอาหารและยา และได้รับรางวัล Top Brand Awards ในปี 2018 และ Asia Best Product Beauty Awards 2017

”

การเลี้ยงแพะ.....สิ่งที่สังคมรังเกียจ

เดิมการเลี้ยงแพะเป็นอาชีพดั้งเดิม อาชีพหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี โดยที่ผ่านมาเป็น การเลี้ยงแบบธรรมชาติ แต่เมื่อมีการขยายตัวของเมืองเข้ามาในจังหวัดนนทบุรีมากขึ้น พื้นที่เกษตรเปลี่ยนเป็นหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะที่จำเป็นต้องเมื่อหันมาเลี้ยงแบบยืนโรง ไม่มีระบบการจัดการที่ดี เป็นวิธีการเลี้ยงที่ไม่ถูกหลักการสุขาภิบาลฟาร์ม จึงทำให้เกิดมลภาวะทั้งในเรื่องกลิ่น เสียง แผลง เชื้อโรค ส่งผลให้มีผู้ร้องเรียนอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากרבกวน

ผู้อยู่อาศัยในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง ฟาร์มปศุสัตว์ เมื่อเกษตรกรประสบปัญหาในการเลี้ยงปศุสัตว์มากขึ้น พื้นที่เลี้ยงลดลง แหล่งอาหารน้อยลง ผลผลิตลดลง และไม่มีคุณภาพ และเกิดความไม่คุ้มค่าในการเลี้ยง ทำให้เกษตรกรหลายรายเลิกเลี้ยงแพะและหันไปประกอบอาชีพอื่นแทน แต่ยังมีเกษตรกรอีกหลายครัวเรือนที่ยังคงยึดอาชีพด้านปศุสัตว์เพื่อเลี้ยงชีพ และเป็นอาชีพหลักที่สร้างรายได้แก่ครัวเรือน

การเตรียมความพร้อม...สู่การเป็นวิสาหกิจชุมชน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ได้เข้าไปพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ ผ่านการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน (SWOT Analysis) พบว่าเกษตรกรและชุมชนมีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นเครือข่ายการเลี้ยงแพะ และบริบททางสังคมของชุมชนในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี เป็นชุมชนมุสลิมหลายครัวเรือน ความต้องการแพะเพื่อใช้บริโภคและขาย โดยเฉพาะช่วงเทศกาล แต่จากการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน ยังพบอุปสรรคในการดำเนินงานที่สำคัญ คือ ระบบการบริหารจัดการฟาร์มไม่ดี เกษตรกรขาดความรู้ในการปรับปรุงพันธุ์ เป็นต้น จึงจัดทำแผนงานพัฒนาการเลี้ยงแพะนั้นที่ ปรับวิธีการเลี้ยงให้กระทบชุมชนน้อยที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้แก่เกษตรกรด้านการจัดการฟาร์ม ปรับอาหารเป็นอาหารหยابเพื่อลดกลิ่นและลดต้นทุนการผลิตได้ นอกจากนี้ยังส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ การแปรรูปสินค้า การเลี้ยงแพะในเชิงพาณิชย์ การตลาดเพื่อรองรับการขยายตลาดแพะ โดยเริ่มจากฟาร์มตัวอย่างแล้วจึงขยายกลไกความร่วมมือให้เกิดการรวมกลุ่มและจัดกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้มีอำนาจต่อรอง และสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

การพัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์ Hi-end

จากการพัฒนาจัดการฟาร์มให้เป็นมาตรฐานทำให้สินค้ามีคุณภาพ ปลอดภัย ปลอดภัย แล้วสามารถขยายพันธุ์แพะให้เป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้รายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายนมดิบที่มีคุณภาพ จากเดิมกิโลกรัมละ 24 - 45 บาทเพิ่มเป็นกิโลกรัมละเป็น 45 - 55 บาท นอกจากนี้รายได้จากการจำหน่ายนมแพะแปรรูปเป็นนมพาสเจอร์ไรท์ โดยผ่านการตรวจคุณภาพจาก Central lab และการแปรรูปนมแพะส่วนเกินมาใช้เป็นส่วนผสมหลักของเครื่องสำอาง เพื่อเพิ่มมูลค่านมแพะอีกช่องทางหนึ่ง โดยได้รับการรับรองการจดแจ้งความปลอดภัยจากองค์การอาหารและยา รวมถึงได้รับรางวัล Top Brand Awards ในปี 2018 และ Asia Best Product Beauty Awards 2017 ภายใต้เครื่องหมายการค้า IRIS NATURE อีกทั้งยังได้รับความไว้วางใจในการนำเข้ามาจำหน่ายใน CENTRAL GROUP เช่น TOP Supermarket เป็นต้น ซึ่งเป็นรางวัลที่การันตีความพึงพอใจต่อคุณภาพของสินค้าได้เป็นอย่างดี จากการที่สามารถต่อยอดและเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำได้อย่างสำเร็จตลอดกระบวนการ ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น รักษาอาชีพดั้งเดิมของจังหวัดนนทบุรีและเป็นการส่งเสริมการเกษตรอย่างยั่งยืน

